

directiesecretariaat
datum 11 januari 1999
referentie HV/IL/tf 99.1230
betreft Jokos

Mevrouw R.Kandell-Messias
Achad Ha-Am 13
Petach Tikwah 49472
ISRAËL

Geachte mevrouw Kandell,

Het door u op 8 april 1998 ingevulde formulier Jokos-claims heb ik via het Centraal Meldpunt Joodse Oorlogsclaims ontvangen. Het spijt me dat u zo lang op antwoord hebt moeten wachten. Door de onthullingen in de laatste tijd is een stroom van verzoeken op ons afgekomen, waardoor bepaalde zaken - waaronder de beantwoording van uw schrijven - te lang is blijven liggen.

Het gaat in feite om twee zaken: de immateriële en de materiële schadevergoeding die vanuit Duitsland aan oorlogsvervolgden in Nederland is verstrekt.

De Westduitse regering heeft in 1960 voor immateriële schadevergoeding aan oorlogsvervolgden op grond van ras, geloof of levensovertuiging een bedrag van DM 125.000.000 ter beschikking gesteld aan de Nederlandse regering; de Nederlandse regering moest dat bedrag verdelen. Dit bedrag is verdeeld onder joden, zigeuners, Jehova Getuigen en onder illegale werkers die langer dan drie maanden gevangen hadden gezeten. Joden, zigeuners en Jehova Getuigen kregen gezamenlijk 55%, waarvan het grootste deel naar joodse oorlogsvervolgden ging. Een door de Nederlandse regering ingestelde commissie onder voorzitterschap van oud-premier Drees heeft een puntenstelsel ontwikkeld. Vervolgde joden kregen een bepaald aantal punten toegewezen: voor het dragen van een ster, verlies door een minderjarige van een ouder, gevangenschap in een concentratiekamp enzovoort. Op basis van die puntenverdeling is het totale bedrag verdeeld. Er is geen pot meer waaruit een soort nabetaling zou kunnen worden gedaan. Dit was een zaak tussen twee regeringen: de Nederlandse en de Westduitse. De Stichting Joods Maatschappelijk Werk stond daarbuiten. Wij beschikken ook niet over het zogenoemde Cadsu-II-archief. Dit archief ligt op het Ministerie van Financiën.

Ik kan niet nagaan of u in aanmerking kwam voor deze zogenoemde Cadsu-II uitkeringen en of voor u een aanvraag is ingediend. Mocht u daarover verdere informatie wensen, dan kunt u schrijven naar het Ministerie van Financiën:

Ministerie van Financiën
Afdeling Algemene Secretarie
Postbus 20201
2500 EE Den Haag.

*Stichting Joods
Maatschappelijk Werk*

De Lairesestraat 145-147
1075 HJ Amsterdam
Telefoon 020-6730629

In de jaren '50 heeft de Westduitse regering een regeling getroffen om voor de tijdens de oorlog geroofde goederen een schadevergoeding te geven: de materiële schadevergoeding. Het ging daarbij voornamelijk om inboedels die door Duitse instanties zijn geroofd en naar Duitsland zijn vervoerd. Voor elke toegewezen claim voor materiële schadevergoeding is een dossier aangelegd. Dit zogenoemde Jokos-archief - dat tienduizenden van deze dossiers omvat - staat onder ons beheer.

U vraagt in het formulier naar informatie over een mogelijke schade-uitkering op basis van Jokos voor uw grootvader Gerrit Erwteman, voor uw oom Abraham Messias, voor uw ouders Julius Messias en Marie Erwteman en voor grootvader Mozes Messias.

In het Jokosarchief ligt, onder nummer 5243, een dossier op naam van uw grootvader Mozes Messias, geboren in Amsterdam op 22 juli 1877, bakker van beroep. Uw grootmoeder Rachel Messias is geboren te Amsterdam op 6 april 1876. De aangifte voor een materiële (Jokos) schadevergoeding is op 28 januari 1958 ingediend door Rachel Grifhorst-Messias.

Uw grootouders hebben het laatst gewoond in de Nieuwe Kerkstraat 111 te Amsterdam. Op dat adres is de huisraad geroofd (gepulst).

Mozes en Rachel Messias zijn op 6 maart 1944 in Auschwitz om het leven gebracht. Volgens een verklaring van erfrecht, op 7 augustus 1959 opgesteld door Jakob van Hasselt, notaris te Amsterdam, werden als erfgenamen erkend:
Judikje Messias te Amsterdam voor 3/8ste deel;
Rachel Grifhorst, geboren Messias, te Amsterdam voor 1/8ste deel en
Renée Messias te Amsterdam voor de helft (ik neem aan dat u het zelf bent).
Hiermee waren alle erfgenamen bekend; in deze nalatenschap is geen sprake van onbeërfd vermogen.

De waarde van de huisraad naar de prijzen van 9 mei 1940 werd vastgesteld op f 1.130,00. Omgerekend naar na-oorlogse prijzen kwam dit uit op DM 3.435,20. Na 1945 is door de Nederlandse overheid via de Schade-Enquête Commissie uitgekeerd een bedrag van f 1.130,00 of DM 995,21. Deze vergoeding werd afgetrokken, zodat resteerde een schade van afgerond DM 2440. Omgerekend in guldens kwam dit neer op f 2.203,32. Aan inhoudingen, administratiekosten en zegelkosten werd afgetrokken een bedrag van f 91,58, zodat een bedrag van f 2.111,74 overbleef. Op 3 oktober 1960 werd bij de Amsterdamsche Bank N.V. Herengracht 595 te Amsterdam een bedrag van f 2.111,74 overgemaakt aan notaris Van Hasselt. Na aftrek van zijn kosten en honorarium diende de notaris dit bedrag tussen de erfgenamen te verdelen. Wij beschikken niet over de afrekening van de notaris.

In het Jokosarchief ligt, onder nummer 5244, een dossier op naam van uw oom Abraham Messias, geboren in Amsterdam op 26 december 1907, kleermaker van beroep. Hij was gehuwd met Rosina Heiligers, geboren op 2 april 1909 te Amsterdam. De aangifte voor een materiële (Jokos) schadevergoeding is op 28 januari 1958 ingediend door Rachel Grifhorst-Messias.

Uw oom en tante hebben het laatst gewoond in de Kromme Mijdrechtstraat 10'' te Amsterdam. Op dat adres is de huisraad geroofd (gepulst).

3

Abraham Messias is op 31 januari 1943 in Auschwitz om het leven gebracht, zijn echtgenote Rosina Heiligers op 12 oktober 1942, eveneens in Auschwitz. Volgens een verklaring van erfrecht, op 7 augustus 1959 opgesteld door Jakob van Hasselt, notaris te Amsterdam, werden als erfgenamen erkend:

Judikje Messias te Amsterdam voor 3/8ste deel,

Rachel Griffhorst, geboren Messias, te Amsterdam voor 1/8ste deel en

Renée Messias te Amsterdam voor de helft.

Hiermee waren alle erfgenamen bekend; in deze nalatenschap is geen sprake van onbeërfd vermogen.

De waarde van de huisraad naar de prijzen van 9 mei 1940 werd vastgesteld op f 2.412,00. Omgerekend naar na-oorlogse prijzen kwam dit afgrond uit op DM 7332 of in guldens f 6.620,80. Aan inhoudingen, administratiekosten en zegelkosten werd afgetrokken een bedrag van f 268,28, zodat een bedrag van f 6.352,52 overbleef. Op 3 oktober 1960 werd bij de Amsterdamsche Bank N.V. Herengracht te Amsterdam een bedrag van f 6.352,52 overgemaakt aan notaris van Hasselt. Na aftrek van zijn kosten en honorarium diende de notaris dit bedrag tussen de erfgenamen te verdelen. Wij beschikken niet over de afrekening van de notaris.

In het Jokosarchieft ligt, onder nummer 10723, een dossier op naam van uw grootvader Gerrit Erwteman, geboren in Amsterdam op 2 juli 1880, diamantbewerker van beroep. Uw grootmoeder Betje Soep is geboren te Amsterdam op 30 april 1882. De aangifte voor een materiële (Jokos) schadevergoeding is op 10 februari 1958 ingediend door de voogdijvereniging "Le-Ezrath Ha-Jeled" als voogd over Renée Messias (naar ik aanneem uzelf) indertijd wonende in Israël.

Uw grootouders waren beiden in eerste echt en in algehele gemeenschap van goederen getrouwd. Zij woonden in de Tolstraat 35 te Amsterdam. Op dat adres is de huisraad geroofd (gepulst).

Aangenomen wordt dat Gerrit Erwteman en zijn echtgenote Betje Soep gelijktijdig op 26 februari 1943 in Auschwitz om het leven zijn gebracht. Volgens een verklaring van erfrecht, op 8 juni 1959 door Th. Heimans, notaris te Amsterdam opgesteld, hebben zij niet over hun nalatenschap beschikt. Als erfgenamen werden erkend hun kleindochters: Renée Messias, onder voogdij staande van de Stichting Le-Ezrath Ha-Jeled, voor de ene helft en Anna Elisabeth Erwteman te Amsterdam voor de andere helft.

Hiermee waren alle erfgenamen bekend; in deze nalatenschap is geen sprake van onbeërfd vermogen.

De waarde van de huisraad naar de prijzen van 9 mei 1940 werd vastgesteld op f 1.500,00. Omgerekend naar na-oorlogse prijzen kwam dit uit op DM 4560. Na 1945 is door de Nederlandse overheid via de Schade-Enquête Commissie uitgekeerd een bedrag van f 1.500,00 of DM 1.321,08. Deze vergoeding werd afgetrokken, zodat resteerde een schade van afgerond DM 3239. Omgerekend in guldens kwam dit neer op f 2.924,82. Aan inhoudingen, administratiekosten en zegelkosten werd afgetrokken een bedrag van f 119,28, zodat een bedrag van f 2.805,54 overbleef.

Op 16 januari 1961 werd bij de Twentsche Bank N.V. Spuistraat te Amsterdam een bedrag van f 1402,77 overgemaakt t.n.v. Renée Messias, Sjikoen Ramat Aviv 133 II Tel-Aviv en op 23 januari 1961 bij de Nederlandsche Middenstands Bank N.V. Herengracht te Amsterdam een bedrag van f 1402,77 op rek.no. 5543 ten name van J. Nijveen (de moeder van Anna Elisabeth Erwteman).

In het Jokosarchief ligt, onder nummer 10725, een dossier op naam van uw vader Julius Messias, geboren in Londen op 17 januari 1905. Uw moeder Marie Erwteman is geboren te Amsterdam op 16 maart 1908. De aangifte voor een materiële (Jokos) schadevergoeding is op 10 februari 1958 ingediend door de Stichting "Le-Ezrath Ha-Jeled" als voogd over Renée Messias.

Uw ouders waren beiden in eerste echt getrouwd. Zij hebben het laatst gewoond in de Saffierstraat 44''' te Amsterdam. Op dat adres is de huisraad geroofd (gepulst).

Uw vader is op 13 april 1944 in Lüneburg om het leven gebracht, uw moeder op 22 mei 1945 in Riesa. Volgens een verklaring van erfrecht, opgesteld door Th. Heimans, notaris te Amsterdam, hebben zij niet over hun nalatenschap beschikt. Als enige erfgenaam werd u als hun dochter erkend. Ook in deze nalatenschap is geen sprake van onbeërfd vermogen.

De waarde van de huisraad naar de prijzen van 9 mei 1940 werd vastgesteld op f 1.700,00. Omgerekend naar na-oorlogse prijzen kwam dit uit op DM 5.168. Na 1945 is door de Nederlandse overheid via de Schade-Enquête Commissie uitgekeerd een bedrag van f 3400,00 of DM 2994,45. Deze vergoeding werd afgetrokken, zodat resteerde een schade van afgerond DM 2174. Omgerekend in guldens kwam dit neer op f 1963,12. Aan inhoudingen, administratiekosten en zegelkosten werd afgetrokken een bedrag van f 79,67, zodat een bedrag van f 1.883,45 overbleef. Op 30 mei 1960 werd bij de Twentsche Bank N.V. Spuistraat 128-150 te Amsterdam een bedrag van f 1.883,45 overgemaakt op rekening no. 25.216 p/a Stichting Le-Ezrath Ha-Jeled te Amsterdam, ten gunste van R. Messias.

Dit is alle informatie die ik tot op heden kan geven. Ik hoop hiermee aan uw verzoek om informatie te hebben voldaan.

Met vriendelijke groet,

Stichting Joods Maatschappelijk Werk

drs H.G. Vuijsje
directeur